O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI HUZURIDAGI
OLIY ATTESTATSIYA
KOMISSIYASI

100047, Toshkent sh., Y. G‘ulomov ko‘chasi, 70
Tel.: (71) 233-28-83. Fax: (71) 233-06-47
e-mail: info@oak.uz https://oak.uz

SUPREME ATTESTATION
COMMISSION
AT THE MINISTRY OF HIGHER
EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATIONS
OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

70, Y. Gulomov str., Tashkent, 100047
Tel.: (71) 233-28-83. Fax: (71) 233-06-47
e-mail: info@oak.uz https://oak.uz

Javob qaytarganda shu № ko‘rsatilsin
When you answer show this №

№01-06/375/27 «31» 1 2026 y.

Қўқон давлат университетига

PhD.03/2025.27.12.K/T.34.03 рақамли илмий кенгашга

Олий аттестация комиссияси 2026 йил 8 январдаги 28/01-сонли хатга жавобан 02.00.09 – «Товарлар кимёси», 02.00.11 – «Коллоид ва мембрана кимёси», 13.00.02 – «Таълим ва тарбия назарияси ва методикаси» ихтисосликлари бўйича малакавий имтиҳон дастури ва имтиҳон қабул қилиш комиссияси таркиби маъқулланганини ҳамда етакчи ташкилотлар рўйхати иловага мувофиқ тасдиқланганини маълум қилади.

Илова: 7 варақ, 3 та дастур.

Асос: Қўқон давлат университети мурожаати (8.01.2026 й., №28/01); ОАК Кимё, кимёвий-технология, фармацевтик тадқиқотлар ва халқ табобати фанлари (24.01.2026 й. №1) ҳамда ОАК Педагогик технологиялар ва тадқиқотлар бўйича эксперт кенгашлари тавсияси (23.01.2026 й. №1); ОАК Тартиб-коида комиссияси карори (30.01.2026 й., №1/23); ОАК Раёсати қарори (31.01.2026 й., №381/4).

Бош илмий котиб **А.А.Шермухамедов**

Ижрочи: А.Хужакулов

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Qo‘qon davlat universiteti
rektori
D.Sh.Xodjayeva
_____
_____ 2026 y.

“MA’QULLANDI”
O‘zbekiston Respublikasi Oliy
ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi OAK raisi
A.T.Yusupov
_____
“ 31 ” 04 2026 y.

13.00.02 – Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(kimyo) ixtisosligi bo‘yicha malakaviy imtihon

DASTURI

O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestasiya komissiyasi Rayosatining 2026 yil “ 31 ” avgust dagi 381/4- qarori bilan tasdiqlangan.

Qo‘qon - 2026

ANNONATSIYA

Mazkur dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va O‘rta maxsus ta’lim vazirining 2017 yil 14 sentyabrdagi “Vazirlik tasarrufidagi oliy ta’lim va ilmiy tadqiqot muassasalarida oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar tayyorlash rejasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 660 sonli buyrug‘iga asosan, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasinng 2017 yil 22 maydagi “Oliy uquv yurtidan keyingi ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora - tadbirlari to‘g‘risida”gi 304-sonli qarori bilan tasdiqlangan “Oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim to‘g‘risida” Nizom talablariga muvofiq, O‘zbekiston Respublikasi Davlat ta’lim standartiga asoslangan holda, “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun talablariga mos ravishda 13.00.02–Ta’lim-tarbiya nazariyasi va metodikasi (kimyo) ixtisosligi bo‘yicha talabgorlar uchun tuzildi.

Tuzuvchilar: p.f.f.d (PhD), dotsent Jumanov A.M.,
k.f.d.(DSc)., professor Ochilov G‘.M.

KIRISH

Dasturning maqsadi – izlanuvchilarni fanni o‘qitishdan maqsad talabgorlarni pedagogika o‘qitish metodologiyasi hamda kimyo o‘qitish metodikasiga oid bilim ko‘nikma va malakalar bilan qurollantirish.

Dasturning vazifasi – tadqiqotchilarni pedagogik fanni o‘qitish metodikasining nazariy asoslariga oid bilimlar bilan qurollantirish; metodik jixatdan pedagogik jarayonlanni samarali tashkil etish uchun zarur kunikmalarni egallash; pedagogik fanlarni o‘ziga xosliklarni xisobga olgan xolda ta’lim va tarbiyaning zamonaviy usullarini texnologiyalarni keng doirada qullay olishga yo‘naltirish pedagogik faoliyatini amalga oshirishda ijodiy va metodik savodxonlikka tayyorlashni shakillantirishdan iborat. Fan bo‘yicha talabalarni bilim, ko‘nikma va malakasiga qo‘yiladigan talablar.

Mazkur ixtisoslik doirasida fanlarni o‘qitish metodikasi va fanga oid muammolarning maktabgacha ta’lim, umumiy o‘rta ta’lim, o‘rta maxsus kasb-hunar ta’limi, sinfdan va maktabdan tashqari ta’lim, oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’limga oid pedagogik muammolar hal etilishi ko‘zda tutiladi. Ushbu ixtisoslik pedagogika fanining mamlakatimiz ta’lim tizimining bosqichlarida umumta’lim fanlari bo‘yicha ta’limi mazmuni va metodikasini takomillashtirishning metodik asoslarini ishlab chiqishga oid muammolarni tadqiq etuvchi mustaqil soha bo‘lib, mazkur ixtisoslik bo‘yicha bajarilgan dissertatsiya ishlari Respublikamiz uzluksiz ta’lim tizimining taraqqiyotiga muayyan hissa qo‘shishga qaratiladi. Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi ixtisosligi sohasiga oid dissertatsiyalarda jamiyatning ijtimoiy-madaniy, ma’naviy-ma’rifiy jabhalardagi o‘zgarishlar talablari asosida umumta’lim fanlarini o‘qitish mazmuni va metodikasini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik, metodik asoslari, davlat ta’lim standartlarini takomillashtirish metodologiyasi, aniq fanlarni o‘qitish metodikasining qadimiy-tarixiy hamda zamonaviy mazmuni, metodlari, shakllari, vositalariga bagishlangan ilmiy-nazariy, amaliy-metodik muammolar tadqiq etiladi.

BAHOLASH MEZONI

Mazkur o‘quv dasturi asosida fanlaridan tuzilgan variantlar savollariga og‘zaki javob qaytarish tarzida amalga oshiriladi.

Dastur savollari pedagogika fanining eng dolzarb muammolari bilan uning muhim tarmog‘i bo‘lgan: umumiy pedagogika, pedagogik texnologiyalar, kimyo o‘qitish metodiasi fanlarining ma’lumotlari asosida tuzildi.

Har bir variantda 4 tadan savol bo‘lib, javoblar “0” balldan **“100**” ballgacha baholanadi.

Variantdagi har bir savol uchun maksimal 25 ball belgilangan.

Variantdagi har bir savolga yozilgan javoblarning mazmuniga qarab, ularga quyidagicha miqdorda ballar belgilanadi:

1. Mazkur savolning mazmuni to‘liq va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti bilan bog‘liq xolda yoritilgan bo‘lsa, 22– 25 balgacha qo‘yiladi.

2. Mazkur savolning mazmuni yaxshi yoritilgan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan foydalanilgan bo‘lsa, 18 - 20 balgacha qo‘yiladi.

3. Mazkur savolning mazmuni o‘rtacha yoritilgan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan kamroq foydalanilgan bo‘lsa, 14 – 16 balgacha qo‘yiladi.

4. Mazkur savolning mazmuni talab darajasida yoritilmagan va hozirgi zamon fan – texnika taraqqiyoti yutuqlaridan foydalanilmagan bo‘lsa, 0-13 balgacha qo‘yiladi.

Dastur mazmuni

Ta’lim ijtimoiy madaniyat fenomeni sifatida. Ta’lim va shaxs. Ta’lim va jamiyat. Ta’lim, fan va madaniyat. Ta’lim umuminsoniy ijtimoiy tajribani egallash vositasi. Bilish nazariyasi ta’lim jarayonining metodologik asosi ekanligi. Ta’lim jarayoninig mohiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, qarama-qarshiliklari va mantiqiy tuzilmasi. Ta’lim qonuniyatlari va tamoyillari. Asosiy didaktik nazariyalar: turli ta’lim sistemalarida shaxsni rivojlantirish nazariyalari. Ta’lim maqsadlari va taksonomiyalari, rivojlantiruvchi ta’lim nazariyasi. O‘quv faoliyati nazariyasi va uning sub’ekti. Mazmunli umumlashtirish nazariyasi. Aqliy hatti-harakatlarni bosqichma-bosqich shakllantirish nazariyasi. Tushuntirish-illyustratsiyalash, muammoli, dasturlashtirilgan va kompyuterli ta’limni amalga oshirish nazariyalari. Ta’limning maorifiy-tarbiyaviy va rivojlantiruvchi funktsiyalari. Ta’lim jarayonining tuzilishi, maqsadlari va natijalari. Ta’limning ikki tomonlama va shaxsga yo‘naltirilgan harakatlari. O‘qitish va o‘qish jarayonini yagonaligi. Ta’lim va o‘quvchilar o‘quv imkoniyatlarining o‘zaro mutanosibligi. Yosh psixologiyasi. O‘quvchilarga individual yondoshish psixologiyasi. Darsning psixologik-pedagogik tahlili, o‘quvchi shaxsi va guruh jamoasi. Ta’limni va mustaqil ta’limni amalga oshirish muammolari. O‘qituvchi ta’lim jarayonining sub’ekti ekanligi.

Ta’lim jarayonida o‘zaro muomala va dialogni amalga oshirish muammolari. Kasbiy pedagogik faoliyatning mohiyati. Pedagogik mahoratning komponentlari. O‘qituvchi rahbar va tarbiyachi sifatida. Ta’limning psixologik

qonuniyatlari va amalga oshirish mexanizmlari. Ta’lim olish jarayonining psixologik mohiyati va tuzilishi. O‘zlashtirish jarayonining psixologiyasi. O‘quvchilar o‘quv faoliyatining motivatsiyasi. Ta’lim mazmuni va uning ilmiy asoslari. Tabiyat, jamiyat, inson, texnologiya va faoliyat usullari haqidagi bilimlar sistemasi. Umummadaniyatni va tajribani egallash va saqlashni ta’minlovchi intellektual va amaliy ko‘nikma va malakalar tizimi. Ijodiy tajriba faoliyati. Ta’lim insonparvarlashtirish va ijtimoiylashtirish. Ta’lim mazmunining milliylik va baynalminallik jihatlari. Davlat ta’lim standartlari. Ta’lim mazmunini qurish va tanlash me’yorlari. Ta’lim mazmuni me’yorlovchi normativ hujjatlar. Ta’lim texnologiyalari va o‘qitish metodlari. Ta’lim texnologiyalari oldindan qo‘yilgan tashxislanuvchi aniqmaqsadlar va etalon asosida ta’lim jarayonini oldindan loyihalashtirish va kutilayotgan natijani kafolotlovchi tartiblangan, tizimlashtirilgan hatti-harakatlar, amallar va muammolar majmuasi sifatida. Pedagogik texnologiyalarning asosiy turlari. Rivojlantiruvchi, o‘quvchi shaxsiga yo‘naltirilgan moduli, muammoli, didaktik o‘yinli, kontekstli, axborotli, tabaqalantirilgan, mul’timediyali, o‘z-o‘zini rivojlantiruvchi texnologiyalar. Ta’lim nazariyasi va metodlari. Metod haqida tushuncha va uning tasnifi. Ta’limning og‘zaki metodlari, o‘qitishning induktiv va deduktiv metodlari. Reproduktiv va muammoli-izlanuvchan o‘qitish metodlari. O‘qitishda o‘quvchini rag‘batlantirish metodlari. O‘qitishni va uning natijalarini nazorat kilish metodlari. O‘qitish natijasini baholash psixologiyasi. Tashxislovchi, ogohlantiruvchi, joriy, oraliq va yakuniy nazorat turlari. Og‘zaki, yozma va kompyuterli nazorat turlari. O‘qituvchi va o‘quvchi faoliyatini o‘qitish natijalarini baholashda xolislik va “"formalizm”ga yo‘l qo‘ymaslik shart-sharoitlari. Psixologik-pedagogik diagnostikaning asosiy muammolari. Ta’lim jarayonini tashkil etish modellari. Ta’lim muassasalarining tiplari. Ta’limda innovatsion jarayonlar. Mualliflik maktablari. O‘qitishni dialogli, guruhda va ommaviy (frontal) tashkil etish shakllari. Sinf dars sistemasi. O‘qitishni tashkil etishning boshka shakllari: praktikumlar, seminarlar va fakultativlar. O‘quvchilarning uy vazifasi bajarishlarini tashkil etish muammolari. Mustaqil ta’lim(eksternat); kunduzgi va sirtqi, masofaviy va boshqalar.

Ta’lim vositalari. Moddiy - ma’naviy madaniyat elementlari va predmetlari ta’lim vositasi sifatida. Ta’lim mazmunini didaktik vositalar orqali modellashtirish. Ta’lim vositalarning ko‘pxilligi va uni sistemallashtirish. Dasturiy pedagogik vositalar. Ta’limda avdiovizual va kompyuter vositalar. Telekommunikatsion o‘quv vositalari. Avtomatlashgan ish o‘rni. Fanni o‘qitish metodikasining predmeti. Fanni o‘qitish metodikasining tarkibiy kismlari. Maktabda, akademik litsey va kasb-hunar kollejlarida, oliy ta’lim va oliy ta’limdan tashqari, darsdan va sinfdan tashqari fan ta’limining maqsadlari. Fan

ta’limida didaktik tamoyillarni amalga oshirish. Darslarida tarbiyalash va rivojlantirish: ilmiy dunyoqarashni shakllantirish, estetik va ma’naviy tarbiya. Mantiqiy va obrazli tafakkurni rivojlantirish, fazoviy tasavvurlarni rivojlantirish. Maktab va o‘rta maxsus ta’lim muassalari matematika kursining mazmuni. Maktab va o‘rta maxsus ta’lim fan kursining rivojlantirishning asosiy yunalishlari.

Fanni o‘qitishning metodlari va shakllari. Ularning tasnifi. Umumdidaktik va xususiy predmetli o‘qitish metodlarini o‘zaro aloqadorligi.

Fanni o‘qitishning empirik metodlari: kuzatish, tajriba, o‘lchash. Mantiqiy metodlari: taqqoslash va analogiya, umumlashtirish, abstraktsiyalash, konkretlashtirish, induktsiya va deduktsiya, analiz va sintez. Maktab va o‘rta maxsus ta’lim fan kursining mantiqiy-didaktik tahlili. Ta’limning turli: frontal, jamoaviy, guruhli, individual shakllarining o‘ziga xos xususiyatlari va o‘zaro aloqadorligi.

Fanni o‘qitishning tashkiliy shakllari. Dars va uning xususiyatlari. Asosiy dars tiplari. O‘qituvchining darsga tayyorlanish tuzimi. O‘quvchilar bilimi, kunikma va malakalarini tekshirish va baholash: nazorat ishlari, mustaqil ishlar, uy vazifalari, test sinovlari. Fanni o‘qitishda asosiy vositalar: darsliklar, didaktik va metodik qo‘llanmalari, jadvallar, modellar, sxemalar, kompyuter va boshqalar.

Fan xonasi. Fan bo‘yicha sinfdan tashqari ishlar va ularning asosiy funktsiyalari. Fanning asosiy ko‘rinishlari va tasnifi. Tugarak, fakultativ mashg‘ulotlari va olimpiadalar tashkil qilish.

Pedagogik tajribalarni o‘tkazish. Fan o‘qitish metodikasi bo‘yicha ilmiy izlanishlarnio‘tkazishning o‘rni, ahamiyati va asosiy vazifalari. Pedagogik tajribani o‘tkazishning asosiy bosqichlari: tasdiqlovchi, shakllantiruvchi, ta’limiy, umumlashtiruvchi bosqichlari va boshqalar.

Matematik-statistik metodlardan foydalanib olingan ma’lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish.

Kimyo. Kimyo fanidan o‘quv ishlarini tashkil etish. Dars-o‘quv ishlarini tashkil etishning asosiy shakli. Kimyo darslarining tiplari va turlari. Ma’ruza, seminar, muammoli, modulli, didaktik-o‘yinli, labaratoriya darslari va amaliy mashg‘ulotlarning o‘ziga xos xususiyatlari. O‘quv tarbiyaviy jarayonga tizimli yondashuvning mohiyati. Kimyo darslariga qo‘yiladigan metodik talablar. Kimyo fani o‘qituvchisi (kasbiy tayyorgarligi, ijodiy va ijtimoiy faolligi, ma’naviy-axloqiy sifatlari, g‘oyaviy-siyosiy yetukligi) ga qo‘yiladigan umumiy talablar. Kimyo fanidan yillik-taqvim reja tuzish. Kimyo fanidan yillik mavzuli-takvim reja tuzish. O‘quv dasturidagi mavzular, o‘quvchilarda asosiy kimyoviy tushunchalarni shakllantirish, barkamol shaxsni tarbiyalash buyicha darslar

tizimi ekanligi. Kimyo fanidan laboratoriya, amaliy va seminar mashg‘ulotlarining maqsadi, vazifalari, ta’lim-tarbiya jarayonida tutgan o‘rni. Laboratoriya va amaliy, seminar mashg‘ulotlarining mazmuni, tuzilishi va ularni o‘tkazish metodikasi. O‘quvchilar bilish faoliyatini tashkil etish yo‘llari. Kimyo fanini o‘qitishda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish. Kimyo fanini o‘qitishda zamonaviy pedagogik (didaktik-uyinli, hamkorlikda o‘qitish, muammoli, modulli ta’lim) va axborot texnologiyalaridan foydalanish. Kimyo fanidan darsdan tashqari ishlar. Darsdan tashqari ishlar-o‘quvishlarini tashkil etishning zaruriy shakli. O‘quv dasturiga muvofiq darsdan tashqari va maktab kimyo xonasida muayyan darsga mo‘ljallangan o‘quvchilarning individual va guruhli ishlarini tashkil etish. Uy vazifasi-o‘quvchilarning mustaqil tahsilining asosi. O‘quvchilarning mustaqil ishi va tahsilini tashkil etishning samarali yo‘llari. Kimyoviy ekskursiyalarni tashkil etish va o‘tkazish. Kimyoviy ekskursiyalarning maqsadi, vazifalari, ta’lim-tarbiya jarayonida tutgan o‘rni-o‘quv dasturlarida mo‘ljallangan ekskursiyalarning mazmuni, tashkil etish va o‘tkazish metodikasi. Tabiat, kimyoviy korxonalar qishlok xujaligi tarmoqlari, ilmiy-tadqiqot institutlariga ekskursiyalarni tashkil etish va o‘tkazish yo‘llari. Ekskursiya materiallarini qayta ishlash va kimyo fani darslarida foydalanish. Kimyodan sinfdan tashqari mashg‘ulotlar. Kimyo fanidan sinfdan tashqari mashg‘ulotlarning maqsadi, vazifalari, ta’lim-tarbiya jarayonidagi ahamiyati. Sinfdan tashqari mashg‘ulotlarning turlari: o‘quvchilar bilan yakka tartibda olib boriladigan, guruhli va ommaviy mashg‘ulotlar.

O‘quvchilarning yakka tartibda ilmiy-tadqiqot va ijodiy ishlarini tashkil etish, kimyo xonasida mustaqil ravishda tajribalar va kuzatishlar o‘tkazish, kuzatish kundaligini yuritishni o‘rganish.

Kimyo fanidan o‘quvchilar guruhi bilan olib boriladigan ishlar. Ko‘rgazmali qurollar tayyorlash va butlash, ma’ruzalar tayyorlash ilmiy anjumanlar, haftaliklar o‘tkazish.

Kimyoviy tugarak ("Yosh kimyogar") ning didaktik maqsadi, vazifalari, mazmuni va mashg‘ulotlarni tashkil etish metodikasi.

Kimyo fanidan ommaviy mashg‘ulotlarning maqsadi, vazifalari, mazmuni. Mavzuli kechalar, bayramlar va anjumanlar o‘tkazish tartibi va ularda o‘quvchilarning bilish faoliyatini tashkil etish yo‘llari.

FOYDALANILADIGAN ASOSIY ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – Toshkent O‘zbekiston, 2011 y

2. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonuni. – Toshkent O‘zbekiston, 2020 y
3. Karimov I.A, Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch Toshkent: - Ma’naviyat 2008 y
4. Mavlonova R., To‘rayeva O., Xoliqberdiyeva K. Pedagogika. – T.: O‘qituvchi, 2001.
5. Ochilov.M. Oily maktab pedagogikasi.T.: “Oqituvchi” 2007 y.
6. Ziyomuxammedov B. Pedagogika. – T.: Turon-Iqbol, 2006.
7. Sultonova.G.A. Pedagogik mahorat. O‘quv qo‘llanma. TDPU. T.2005 y
8. Raxmatullayev N.G., Omonov X., Mirkomilov Sh.M., Kimyo o‘qitish metodikasi. T.: “Moliya iqtisod” 2013.
9. M.Nishonov, Sh.Mamajonov, V.Xo‘jayev. Kimyo o‘qitish metodikasi. T-2002.
10. Lutfullayev U. Anorganik kimyodan amaliy mashg‘ulotlari. T.: 2006.
11. Ismoilova Z. Pedagogikadan amaliy mashg‘ulotlar.– T.: Fan, 2001.
12. Назарова Т.С., Грабетский А.А.Лаврова В.Н. Мактабда кимёдан тажриба ўтказиш. Т.: Ўқитувчи. 1992 й.
13. Ishmuxammedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar/ – T.: Fan va texnologiya, 2010.
14. Xasanboyev. J va boshqalar. Pedagogika. O‘quv qo‘llanma. T. Fan-2006 y. 15. Madiyarova S.A. Pedagogik texnologiya va pedagogik maxorat.-T.: ”Iqtisod-moliya” 2009 y.